

ÜNVE M TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2024/9

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 08/02/2024 tarih ve 2024/125 sayılı kararıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	2
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar.....	5
B. Yönetim ve Personelin Tutumu	9
C. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri	9
D. Beslenme.....	9
E. Sağlık.....	10
F. Psiko-sosyal Servis.....	11
G. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Etkinlikler	12
H. Dış Dünya ile İletişim.....	14
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	15
A. Değerlendirme	15
B. Tavsiyeler.....	15
1. Kuruma Yönelik Tavsiyeler	15
2. Ordu İl Sağlık Müdürlüğüne Tavsiyeler	17
3. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler	17

KISALTMALAR

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
ARDEF	: Araştırma Değerlendirme Formu
BİSİS	: Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
SEGBİS	: Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT)'i imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (k) bendine göre UÖM; *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TIHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

5. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca; *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

6. Anılan görevin icrası kapsamında 19/10/2023 tarihinde Ünye M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna *habersiz* bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret heyetinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ... ve ... ile Uzman Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede; TIHEK Heyeti tarafından, UÖM görevine, ziyaretin amacına ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler ile mahpusların¹ sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdareden mahpusların yerleşim planına ilişkin alınan belge üzerinden, İdarenin dahli olmadan özellikle farklı suç türünden mahpusların bulunduğu koğuş ve odalar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Ziyaret sürecince, Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TIHEK hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş; gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personelden herhangi bir kimse odalarda bulunmamıştır. Ziyaret kapsamında ortak kullanım alanlarında da incelemelerde bulunulmuş, çeşitli belge ve kayıtlar kontrol edilmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; toplantıda ilk tespit ve gözlemler İdareyle paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, 9/1/2023 tarihli ve 2023/3 sayılı Kurul kararı ve Başkanlık Makamının 16/10/2023 tarihli ve 28011 sayılı oluruna istinaden 19/10/2023 tarihlerinde, Ünye M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna² gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

¹ Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

² Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir. Ayrıca Kurum İdaresi, İdare şeklinde kullanılacaktır.

9. Ünye Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumuna bağlı olan Kurum, Ordu'nun Ünye ilçesinde bulunmakta olup şehir merkezine 8 kilometre mesafededir. Kurum binası, 1986 yılında faaliyete geçmiştir.

10. Kurum, 10.206 metrekare açık alan üzerine 5.206 metrekare kapalı alan şeklinde 2 katlı olarak inşa edilmiştir. A, B ve C olmak üzere 3 bloktan oluşmaktadır. 3 blokta toplam 40 koğuş ve tek kişilik 6 oda bulunmaktadır. Bu koğuşların 24'ü 6 kişilik, 6'sı 8 kişilik, 9'u 14 kişilik ve 1'i 26 kişiliktir. Koğuş ve odalarla birlikte Kurumun toplam mahpus kapasitesi 350'dir.

11. Kurumda ortak kullanım alanı olarak 1 konferans salonu, 1 Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası, 1 bilgisayar odası, 1 kantin, 1 revir, 1 kütüphane, 2 derslik, 2 avukat görüş odası, 4 aile görüşme odası, 5 geçici müşahede odası ve 15 kapalı görüş kabini ile 1 doku hasarı ve travma önleyici oda³ (yumuşak oda) bulunmaktadır.

B. Kurum Personeli

12. Kurumda, toplam 181 personel⁴ görev yapmaktadır. Kurumda görev yapan personelin ünvanlarına göre sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

ÜN VAN	MEVCUT PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	1
İdare Memuru	3
Diş Hekimi	1
Öğretmen	2
Psikolog	2
İnfaz ve Koruma Başmemuru	4
İnfaz ve Koruma Memuru	136
Sağlık Memuru	5
Memur	1

³ Mahpusların, personele veya bir farklı kişiye bedensel zarar vermesini önlemek, intihara meyilli olanların güvenliklerini sağlamak gibi amaçlarla kısa süreli kullanılan ve tehlike oluşturan durumlara karşı özel olarak hazırlanmış oda. Yumuşak oda ve süngerli oda olarak da bilinmektedir.

⁴ Kurumda görevli infaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurları hariç diğer personel aynı zamanda Açık Ceza İnfaz Kurumunda görevlidir.

Sayman	1
Bilgisayar İşletmeni	3
Teknisyen	3
Aşçı	1
Şoför	8
Kâtip	5
Hizmetli	2
Kaloriferci	2
TOPLAM PERSONEL	181

13. İdare tarafından ilgili Kurum personelinin; Vardiya İşlemleri Eğitimi, Mesleki Müdahale Teknik ve Taktikleri Eğitimi, Sertifikalı İlk Yardım Eğitimi, İnfaz İşlemleri Eğitimi, Aşçı Uyum Eğitimi, Hijyen ve Mutfak Hizmetleri Eğitimi, İnfaz ve Koruma Memuru Yetiştirme Eğitimi, Personel İşlemleri Eğitimi, Mutemetlik İşlemleri Eğitimi, Ambar İşlemleri Eğitimi, Personel Destek Eğitimi, Mektup Okuma İşlemleri Eğitimi, Hizmet Takip Programı Açık Süre İşlemleri Eğitimi, Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) Yetişkin Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) Eğitimi, Emanet Eşya ve Kıymetli Para İşlemleri Eğitimi konularında meslek içi eğitimler aldığı bilgisi paylaşılmıştır. Ayrıca, Kurum psiko-sosyal servisi tarafından personele yönelik hassas gruplara yaklaşım ile ilgili seminer ve konferans verildiği belirtilmiştir. Ancak personelin; insan hakları, kişiler arası iletişim ile işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin özel herhangi bir eğitim almadığı tespit edilmiştir.

14. Kurumda idari bölümde görev yapan personelin hafta içi mesai saatleri 08.00-17.00'dir. Diğer personel yönünden ise dörtlü vardiya sisteminin uygulandığı, gündüz vardiyasının 08.00-20.00 saatleri arasında, gece vardiyasının ise 20.00-08.00 saatleri arasında gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

15. 19/10/2023 tarihinde, Kurumda 332 (6'sı Kadın – 326'sı Erkek) hükümlü, 99 (10'u Kadın – 89'i Erkek) tutuklu, 60 (4'ü Kadın – 56'sı Erkek) hükümlü olmak üzere toplam 491 mahpus vardır. Mahpusların 3'ü yabancı uyrukludur. Kurumda, kronik rahatsızlığı olan 81 mahpus bulunmaktadır.

16. Kurumda, anneleri yanında kalan 1'i 2 aylık ve diğeri 2 yaşında olmak üzere toplam 2 çocuk⁵ barındırılmaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

17. Kurum binasının oldukça eski bir yapı olduğu ve yer yer boyalarının döküldüğü, Kuruma yeni müdür atanması ile birlikte, ziyaret tarihi itibariyle kurum binası genelinde tamirat, tadilat, boya, badana işlemlerinin başlatıldığı ve bu işlemlerin kısa zamanda tamamlanmasının amaçlandığı görülmüştür.

18. Koğuşların yapısı tek katlı ve iki katlı olmalarına göre değişiklik göstermektedir. İki katlı olan koğuşların üst katında yatakhane, alt katında ortak yaşam alanı bulunurken tek katlı koğuşların yatakhane ve ortak yaşam alanı yan yana iki farklı oda şeklindedir. Tek katlı koğuşlarda hasta veya yaşlı olan mahpuslar kalmaktadır. Ayrıca Kurumda, 1 hasta ve yaşlı koğuşu bulunmaktadır.

19. Her koğuşun kendine ait havalandırma alanı mevcuttur. Mahpuslarca, havalandırma bahçesinin sabah 07.30 ile akşam 18.30 saat aralığında açık olduğu, mevsimlere göre saatin değiştiği belirtilmiştir.

20. Büyük koğuşlarda 2 tuvalet ve 1 banyo, küçük koğuşlarda ise 1 tuvalet ve 1 banyo bulunmaktadır. Koğuşlarda bulunan bazı tuvalet ve banyo kapılarının kırık olduğu görülmüş, İdare ile yapılan görüşmede Kurumun tadilatla olduğu, gerekli tamir ve bakım işlemlerinin en kısa zamanda tamamlanacağı ifade edilmiştir.

21. Kurumda 2 kadın koğuşu bulunmaktadır.

22. Kurumda 1 sigara içilmeyen koğuş bulunmaktadır.

23. Kurumda mahpusların kantinden buzdolabı temin edebildiği görülmüştür.⁶ Kadınların kaldığı koğuşlardan birinde mahpuslarca, buzdolabının bozulduğu ve tamir ücretini karşılayamadıklarından buzdolabını yaptıramadıkları ifade edilmiş, konu ile alakalı olarak

⁵ 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlünün bakıma muhtaç çocuklarının barındırılması" başlıklı 65'inci maddesine göre; "(1) Anaları hükümlü olup da dışarıda korumasına bırakılacak kimsesi bulunmayan sıfır-altı yaş grubundaki çocuklar, annelerinin yanında kalabilirler. (...)"

⁶ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in "Elektrikli eşyalar" başlıklı 9'uncu maddesine göre; "(Değişik:RG-31/1/2023-32090) Koğuş, oda ve eklentilerinde, kurumun elektrik tesisatı, fiziki koşulları ile odanın mevcudu dikkate alınmak suretiyle, kantinden temin edilen; (...) buzdolabı, (...) izin verilebilir. (...) Oda sistemine geçmemiş kurumlarda veya kurum idaresince uygun görülen hallerde elektrik tesisatı, fiziki koşulları ile odanın mevcudu dikkate alınmak suretiyle en fazla iki adet buzdolabı bulundurulmasına izin verilebilir. (...)"

İdare ile yapılan görüşmede, depoda buzdolabı olmadığı ancak Kuruma buzdolabı bağıışı yapılırsa buzdolabının ilgili kadın koğuşuna verileceği belirtilmiştir.

24. Çocukları yanında kalan anneler ile birebir görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde çocukların ihtiyaçlarının karşılandığı, hekim muayenelerinin düzenli yapıldığı, bez ve ıslak mendil gibi malzemelerin ücretsiz verildiği ifade edilmiş, ancak çocukların beşiğinin olmadığı, birinin annesiyle aynı yatakta ve diğerinin ise ranzalar arası kurulan salıncakta yattığı görülmüştür. Kurumda, anne yanında kalan çocuklar için kreş veya oyun alanı olmadığı gözlenmiştir. Konu ile alakalı olarak İdare ile yapılan görüşmede, çocuklar için park yatak ve bir çocuk için yürüteç temin edileceği bu amaçla metal olmayan parçalar içeren yatak ve yürüteç arandığı ifade edilmiş, ziyaret sonrasında Kurum tarafından gönderilen bilgi, belge ve fotoğraflardan park yatak ve yürütecin alınıp ilgili koğuşlara yerleştirildiği ve çocuklar için pasta alınıp Kurumda doğum günü programı düzenlendiği anlaşılmıştır.

25. Kurumda bulunan koğuş ve odaların temizliği, mahpuslar tarafından yapılmaktadır. İdare ve mahpuslarla yapılan görüşmede, maddi durumu iyi olmayan mahpusların temizlik malzemesi ihtiyaçlarının Kurum bütçesinden karşılandığı, diğer mahpusların ise Kurum kantininden temizlik malzemesi temin edebildiği ifade edilmiştir. Koğuş, oda ve ortak alanların temizliklerinin genel itibariyle yeterli olduğu gözlemlenmiştir.

26. Kurum çamaşırhanesinde 4 ev tipi ve 1 sanayi tipi çamaşır makinası ile 4 ev tipi ve 1 sanayi tipi çamaşır kurutma makinası bulunmaktadır. Mahpusların nevresim ve battaniyelerinin ücretsiz olarak yıkatılmakta ve kurutulmakta olduğu öğrenilmiştir. Diğer taraftan erkek mahpusların 20 TL ücret karşılığında giysilerini yıkatıp kurutabildikleri, kadın mahpuslar için ise koğuşlarının yanında ayrı 2 çamaşır makinasının bulunduğu ve makinada giysilerini ücretsiz olarak yıkatabildikleri ancak kurutma makinası olmaması sebebiyle giysilerini koğuşlarının havalandırma alanlarında kuruttukları gözlemlenmiştir. Kadın mahpuslar, bölgenin nemli iklim ikliminden kaynaklı olarak giysilerini kurutmakta zorluk çektiklerini ifade etmişlerdir. İdarece, kadın mahpusların yıkatılan giysilerinin kurutulmasının sağlanacağı ayrıca maddi durumu iyi olmayan erkek mahpusların giysilerinin de ücretsiz yıkandığı ifade edilmiştir.

27. Koğuşların ortak yaşam alanında mutfak tezgâhı bulunmakta ancak mutfak dolabı bulunmamaktadır. Görüşme yapılan bazı mahpuslarca giysilerini yerleştirmek üzere kişi başına bir dolap verildiği, giysi ve yiyeceklerini aynı dolapta saklamak mecburiyetinde kaldıkları kendilerine ek dolap ya da koğuşlarına mutfak dolabı ihtiyaçlarının olduğu ifade edilmiştir. Diğer taraftan, bazı koğuşlarda mahpus mevcudundan daha az sayıda giysi dolabı olduğu ve bazı dolapların kırık olduğu görülmüş, konu ile alakalı olarak İdare ile yapılan görüşmede,

Kuruma yeni dolap getirildiği, ihtiyacı olan mahpuslara en kısa zamanda dolap verileceği, ihtiyaç olan koşullara da acilen mutfak dolaplarının yapılacağı ifade edilmiştir.

28. Her mahpusun kendisine ait yatağının bulunduğu görülmüştür. Bazı mahpuslar tarafından yataklarda belli bir kullanım süresi sonucunda çökme olduğu ifade edilmiş, yataklar Heyetimizce incelenmiş ve bazı yatakların yıpranmış olduğu görülmüştür.

29. Ziyaret edilen bazı koşullarda kalabalıklaşma olduğu, koşullarda mahpus mevcudu kadar ranza bulunmadığı, bu sebeple yer yatağında yatan mahpuslar bulunduğu gözlemlenmiştir.

30. Kurumda, mahpuslara yaz aylarında 1 ve kış aylarında ise ek olarak 1 battaniye verilmektedir. Kendileri ile görüşme yapılan mahpuslarca, İdarenin verdiği battaniyelerin ince olması sebebiyle yeteri kadar ısıtmadığı, kantinde satılan battaniyenin ise pahalı olduğu ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede İdarelerin verdiği battaniyelerin ince olduğu, kantindeki battaniyelerin ise satış fiyatının makul olduğu değerlendirilmiştir.

31. Ziyaret edilen koşulların hepsinde ışıkların yandığı görülmüştür. Kendileri ile görüşme yapılan mahpuslarca, koğu lambalarının 7/24 açık olduğu, geceleri ışıktan korunarak uyuyabilmek için lambaların etrafını gazete kâğıdıyla sarmak mecburiyetinde kaldıkları ifade edilmiştir. Konu ile alakalı olarak İdare ile yapılan görüşmede, kameraların gece görüş özelliği olmadığı için lambaların açık bırakıldığı beyan edilmiştir.

32. Kurumun ısıtılması, kömür ile çalışan 2 kalorifer kazanı vasıtasıyla sağlanmaktadır. Kendileri ile görüşme yapılan mahpuslarca Kurumda ısınma konusunda herhangi bir sorun olmadığı belirtilmiştir.

33. Kuruma biri kaynak su hattı ve diğeri şebeke su hattı olmak üzere iki hat üzerinden soğuk su sağlanmaktadır. İdare; Kurumda 2 su deposu olduğunu, kaynak suyun Kurumda arıtma sistemi bulunmadığından kullanma suyu olarak verildiğini ve bu suyun düzenli aralıklarla klorlandığını, Ordu Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından sağlanan şebeke suyunun ise içme suyu olarak mahpuslara damacanelerin doldurulması suretiyle verildiğini belirtmiştir. Mahpuslar, kaynak suyunun sabah saat 08.00 ile 12.00 arasında kesildiğini ancak damacana ile yeteri kadar içme suyunun ücretsiz olarak verildiğini ayrıca haftalık ihtiyaç listesinde belirtmek suretiyle kantinden de pet şişe su satın alabildiklerini ifade etmişlerdir. Ziyaret edilen koşullarda da belirtilen saat aralığında suyun akıp akmadığı kontrol edilmiş ve suyun akmadığı görülmüştür. Konu ile alakalı olarak İdare ile yapılan görüşmede, Kurumun yeterli suya erişimde sorun yaşadığı belirtilmiş, ziyaret sonrasında Kurumla yapılan görüşmelerden şebeke suyunun damacanelere doldurularak mahpuslara verilmesi yerine şebeke sistemi ile doğrudan

koğuşların erişimine sunulduğu ifade edilmiştir. Mahpusların şebeke suyuna doğrudan erişiminin sağlanmasının çok yerinde olduğu değerlendirilmiştir.

34. Kurumda, mahpusların sıcak su ihtiyaçlarının Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri koğuş mevcutları göz önünde bulundurularak kişi başı 12 dakika olacak şekilde sağlandığı görülmüş, kendileri ile görüşme yapılan mahpuslarca, sıcak suyun kişi başı 12 dakika olacak şekilde verilmesinin yetersiz olduğu ifade edilmiş, Konu ile alakalı olarak İdarece, Kurumda tek su kazanı olduğu, bina tesisatının eski olduğu ve kapasite üzerinde mahpus barındırıldığı için bu şekilde uygulama yapmak zorunda kaldığı belirtilmiştir.

35. Mahpuslar dilekçeyle kantinden alışveriş yapabilmektedir. Mahpuslar kantin için haftalık olarak ürün talep fişi doldurduklarını, kantin listesinin aylık olarak verildiğini ancak kantinde mevcut olan ürünlerin ve ürün fiyatlarının haftalık olarak değişebildiğinden listenin haftalık olarak güncel halinin verilmesini talep etmiş, ayrıca kantin ürün mevcudunun genelde talebi karşılayamadığından ürünlere erişemediklerini ifade etmişlerdir.

36. Görüşme yapılan bazı mahpuslar kantinde kireç çözücü ve bulaşık süngeri satılmadığını, kantindeki terliklerin kalitesiz olduğunu belirtmiş ve kadın mahpuslar hijyenik ped gibi ürünlerin tek tip olduğundan çeşitlendirilmesi talebinde bulunmuşlardır. Kantinde yapılan incelemede, kantinin deposunun geniş olduğu, ürün fiyatlarının makul olduğu ve son kullanma tarihi geçmiş ürün olmadığı, ancak Kurum kapasitesine göre kantin hazır ürün mevcudu ve çeşitliliğinin yetersiz olduğu gözlemlenmiştir. İdare, kadın mahpuslara hijyenik pedin ücretsiz sağlanacağını, kantinde konsinye sisteminin uygulandığını ve bu sistem çerçevesinde fiyatların değiştiğini ancak ara dönemlerde televizyonda kantin listesinin güncel halinin yayımlanabileceğini ifade etmiştir.

37. Kurumda, 99 adet güvenlik kamerası mevcuttur. Havalandırma alanlarında, ortak alanlarda ve koğuşların ortak yaşam alanlarında güvenlik kameraları bulunmaktadır. Güvenlik kameralarının kayıt süresi 40-45 gün arasında değişmekte ve gece görüş özelliği ise bulunmamaktadır. Geçmişe yönelik güvenlik kamera kayıtlar incelenmiş, kayıtlarda herhangi bir sorun ile karşılaşılmamıştır. Kamera odasında daimi bekleyen personel olmadığı ifade edilmiştir.

38. Kurumda 1 yumuşak oda bulunmaktadır. Söz konusu oda incelenmiş olup odanın iç kısımlarının yumuşak malzemeye kaplı olduğu, odada havalandırma kısmının bulunduğu, kameranın tuvalet bölümünü görüntülemeksizin mahremiyeti sağlayacak açıda konumlandırıldığı ve odanın kullanıma uygun olduğu gözlemlenmiştir. İdare, odanın hiç kullanılmadığını belirtmiştir. Oda kayıt defteri kontrol edilmiş ve odanın hiç kullanılmamış olması sebebiyle defterin boş olduğu görülmüştür.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu

39. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar İdare ve personelden memnun olduklarını, personelin tutumunun iyi olduğunu ifade etmişlerdir.

40. İdare ve mahpuslar tarafından Kuruma kabulde mahpuslara bilgilendirme yapıldığı ve bilgi formu verildiği ifade edilmiştir.

41. Mahpusların görevli personel tarafından sayımlarının, her gün sabah 08.00 ve akşam 20.00 saatlerinde olmak üzere günde iki defa koşullarında yapıldığı bilgisi edinilmiştir.

42. Mahpuslar; Kurum Müdürünün göreve yeni başladığını, koşulları bizzat sık sık ziyaret ederek talep ve şikâyetlerini dinlediğini, kendisinden çok memnun olduklarını, Cumhuriyet savcısı ile de görüşme taleplerinin karşılanmasında bir sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

43. Kurum binası eski tip olduğu için mahpus, ziyaretçi ve personel girişi aynı kısımdan yapılmakta ve girişte arama kabinleri bulunmaktadır. Görüşme yapılan mahpuslar, Kuruma kabul sırasında aramalarının arama kabinlerinde arama önlüğü verilmeksizin üzerlerinde yalnız iç çamaşırı olacak şekilde yapıldığını ifade etmişlerdir. Aramaların yapıldığı kabinlerde önlük olmadığı, tek kullanımlık arama önlüklerinin kabinlerin karşısındaki bir odadaki dolapta bekletildiği görülmüş, aramada önlüğün genellikle kullanılmadığı personel tarafından ifade edilmiştir.

C. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri

44. Kurumda tek kişi kapasiteli 5 müşahede odası bulunmaktadır.

45. İdare tarafından mahpusların dilekçelerinin her gün sabah sayımında toplandığı, sınıflandırıldığı ve ilgili birim ya da muhataplara gönderildiği ifade edilmiştir. Mahpuslar, dilekçelerin iletilmesi konusunda sıkıntı yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Kurum içi dilekçelere genelde 1-2 gün içerisinde cevap verildiği, talep eden mahpuslara dilekçe numaraların bildirildiği hem mahpuslar hem de İdare tarafından belirtilmiştir. İdare, Kurum dışı dilekçelerin Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP)'a kayıtlarının gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

D. Beslenme

46. Kurumda mahpuslara kahvaltı, öğle yemeği ve akşam yemeği verilmektedir. Mahpusların günlük yaşa bedeli çerçevesinde haftalık yemek listesine uygun olarak yemekler, 1 aşçı ve görevli 5 mahpus tarafından Kurum yemekhanesinde hazırlanmaktadır. Heyet tarafından yemekhane incelenmiş; yemekhanede, yemeklerin kalori hesabına göre hazırlanmadığı ancak yemeklerde çeşitliliğin ve doyuruculuğun dikkate alındığı Kurum personeli tarafından ifade edilmiş, çalışanların bone ve eldivenlerinin takılı olduğu, kahvaltı ve yemek numunelerinin 3 gün saklandığı, 2 soğuk hava deposunun bulunduğu, depolardaki ürünlerin yeterli miktarda ve tüketime uygun olduğu görülmüştür.

47. Görüşme yapılan mahpusların genel çoğunluğu yemeklerin doyurucu ve iyi olduğunu belirtmişlerdir. Az sayıda mahpus tarafından ise; yemeklerin yağlı ve çeşitliliğin az olduğunu, yemek ve ekmek miktarının yeterli olmadığını, çoğu zaman aynı yemeklerin çıktığını beyan etmişlerdir. Ayrıca, kahvaltıda simit ve poğaçaya gibi ürünlerin verilmesini talep etmişlerdir. Haftalık yemek listelerinin diyetisyen görüşü olmaksızın aşçı ve idari personel (müdür ile infaz ve koruma memurları) tarafından hazırlandığı bilgisi verilmiş, incelenen listelerde sürekli olarak haftanın 1-2 öğününde kuru fasulye, taze fasulye, biber dolması ve nohut yemeği vb. yemeklere yer verildiği, yemek çeşitliliğinin fazla olmadığı gözlemlenmiştir. Bununla birlikte Ziyaret Heyeti tarafından öğle yemeği Kurumda yenilmiş, yemeğin lezzetli ve doyurucu olduğu anlaşılmıştır.

48. Kurumda hastalık veya diğer nedenlerle özel beslenme ihtiyacı olan mahpus bulunmadığı öğrenilmiştir.

49. İdare tarafından emziren annelere günlük 50 TL yaşa ek olarak 25 TL değerinde sebze-meyve, yoğurt, süt, yumurta gibi ek gıdalar verildiği belirtilmiştir. Anneler, çocuklarının bebek maması, kaşık maması ve diğer ek gıda ihtiyaçlarının İdare tarafından karşılandığını ifade etmiştir.

E. Sağlık

50. Kurumda, kadrosu Adalet Bakanlığında bulunan ve tam zamanlı olarak çalışan 1 dış hekimi ile 5 sağlık memuru (1'i ücretsiz izinde) bulunmaktadır. Ayrıca, Adalet Bakanlığının Sağlık Bakanlığı ile yaptığı Protokol gereğince görevlendirilen 1 hekim haftada bir gün (Çarşamba günü) ve 1 psikiyatri hekimi her ayın bir günü mahpuslara poliklinik hizmeti vermektedir. Görüşme yapılan mahpusların geneli dönüşümlü olarak 2 hekimin geldiğini ve bunlardan birinin kendileriyle ilgilenmediğini, muayene etmeden ilaç yazdığını, muayenelerini revir yerine hazır kuvvet odasında gerçekleştirdiğini, infaz ve koruma memurlarının yanında

muayene olduklarından rahatça sorunlarını dile getiremediklerini ifade etmişlerdir. İdare ile yapılan görüşmede muayenelerin artık revirde gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

51. Kurumda, mahpusların dilekçeyle ve acil durumlarda ise doğrudan muayene için revire çıkması sağlanmaktadır. Mahpuslar, dilekçe yazarak revire çıkarıldıklarını ayrıca acil durumlarda hemen muayene olabildiklerini ifade etmiştir. İdaren elde edilen belgeler üzerinden yapılan incelemede haftada ortalama 175 mahpusun poliklinik muayenesi için revire çıkarıldığı anlaşılmıştır.

52. Kurumda, hekimin yaptığı muayene sonucuna göre 182 Randevu Sistemi aracılığıyla mahpuslara randevu alındığı ve mahpusların hastaneye sevk işlemlerinin yapıldığı öğrenilmiştir. Sağlık personeli tarafından, kronik rahatsızlığı olan mahpusların belirli aralıklarla hastaneye sevklerinin yapılarak kontrol ve takiplerinin sağlandığı ifade edilmiştir. Diğer taraftan, Ünye Devlet Hastanesinde yoğunluk olması sebebiyle randevu alımında gecikmeler yaşandığı belirtilmiştir. İdare tarafından, bazen hastanedeki hekimlerin mahpusları muayene etmekten imtina ettiği, son yaşanan bir olayda ilgili hekim hakkında tutanak tutulup şikâyetçi olduğu bilgisi verilmiştir.

53. Acil bir sağlık sorunu olan mahpuslar için 112 Acil Servisin arandığı, 112 Acil Servis ekibinin uygun görmesi durumunda hastaneye sevklerin sağlandığı öğrenilmiştir.

54. Kurum revirinde 1 diş ünitesi mevcuttur. Diş hekiminin kullandığı malzemelerin paketli ve steril olduğu görülmüş, sterilizasyon için otoklav cihazı bulunduğu tespit edilmiştir. Revirde, diş çekimi ve dolgusu işlemlerinin yapıldığı, daha ağır bir işlem veya tedavi için hastaneye sevklerin sağlandığı belirtilmiştir. Bazı mahpuslar diş tedavileri konusunda sevklerin uzun sürdüğünü ifade etmiştir. Diş hekimi, asistanı olmadığı için işlemlerinin uzun sürdüğünü belirtmiş ve asistana ihtiyacı olduğunu ifade etmiştir.

55. Revirde, psikiyatri ilaçların kilitli dolaplarda, diğer ilaçların ise kilitsiz dolaplarda muhafaza edildiği görülmüştür. İlaç dolabında son kullanma tarihi geçmiş yeşil reçeteli ilaçların olduğu tespit edilmiş ve bunların imha edilmesi gerektiği sağlık personeline iletilmiştir. Hekim reçetesine göre eczanelerden temin edilen ilaçların mahpuslara dağıtımının personel tarafından yapıldığı öğrenilmiştir. Mahpuslar; ilaca erişimde sıkıntı yaşamadıklarını, ilaçların zamanında dağıtıldığını, bazen kullandıkları ilaçların yerine muadillerinin verildiğini, koğuşlarında ilaç bulundurabildiklerini, psikiyatrik ilaçların ise tek tek teslim edildiğini ifade etmişlerdir.

F. Psiko-sosyal Servis

56. Psiko-sosyal serviste, 2 psikolog ve BİSİS eğitimi almış 2 infaz ve koruma memurunun normal mesai saatleri içerisinde görev yaptığı öğrenilmiştir.

57. Psiko-sosyal serviste, mahpuslara ceza infaz kurumlarına kabul aşamasında psikolog ile infaz ve koruma memurları tarafından BİSİS kapsamında ARDEF formlarının doldurulduğu belirtilmiştir. ARDEF yoluyla elde edilen sonuçlar doğrultusunda mahpusların, ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirildiği öğrenilmiştir.

58. Mahpuslarla görüşmelerin, özel olarak ayarlanmış bir odada gerçekleştirildiği, görüşme odasının genel olarak yeterli büyükte olduğu, bu odada projeksiyon makinesi aracılığıyla kurum içi sunumların yapıldığı görülmüştür.

59. İlgili personel tarafından psiko-sosyal serviste; bireysel çalışma yöntemi, grup çalışma yöntemi, önce düşün programı, salıverilme öncesi mahkûm gelişim programı, intihar ve kendine zarar verme konusunda farkındalık programı, özel gözetim ve denetim programı, öfke kontrolü programı ile sigara alkol ve madde bağımlılığı programı (SAMBA) uygulandığı ifade edilmiştir.

60. Kurumda, risk grubunda olan mahpuslar için vaka toplantılarının düzenlendiği ve düzenli takiplerinin yapıldığı görülmüştür. 2023 yılı başından ziyaret tarihine kadar olan sürede, kurumda intihar girişimi olmadığı ancak kendine zarar verme eğilimi gösteren bir mahpus bulunduğu ve bu kişinin takibinin düzenli olarak yapıldığı öğrenilmiştir.

61. Psiko-sosyal servis tarafından aynı zamanda Açık Ceza İnfaz Kurumunda barınan mahpuslara da hizmet sunulduğu öğrenilmiştir. Personel tarafından serviste bir günde ortalama 7-8 mahpus tarafından görüşme talep edildiği ve haftalık 100 kadar mahpus ile görüşme yapıldığı belirtilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar psikolog ile görüşebildiklerini ifade etmişlerdir. Psikolog ve mahpus görüşmelerinde güvenlik amaçlı olarak 1 infaz ve koruma memurunun da hazır bulunduğu anlaşılmıştır.

62. Kurumda vaiz tarafından manevi rehberlik hizmeti sunulduğu, haftada 1 gün kadın mahpuslarla ve diğer 4 gün erkek mahpuslarla bireysel olarak koşullarında görüşme yapıldığı, 100'e yakın mahpusun manevi rehberlikten faydalandığı belirtilmiştir.

G. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Etkinlikler

63. Kurum eğitim servisi bünyesinde 2 öğretmen ile 3 infaz ve koruma memurunun görev yaptığı anlaşılmıştır.

64. Kurumda, çok amaçlı kullanılan 1 konferans salonu bulunmaktadır. İdare tarafından sinema, tiyatro, konser, seminer gibi etkinliklerin konferans salonunda

gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Görüşme yapılan mahpusların bazıları, sinema etkinliğine katıldığını, ancak diğer bazı mahpusların da Kurumda yeterli etkinlik düzenlenmediğini söylediği belirtmiştir. Kurumun kapasite üzerinde mahpus barındırması ve fiziksel koşullarının yeterli olmaması dolayısıyla Kurumda tüm mahpusların katılmasına imkân verebilecek sıklıkla etkinlik düzenlenemediği anlaşılmıştır.

65. Kurumda 12 kişi kapasiteli 2 derslik bulunmaktadır. Derslikler kadın ve erkek olmak üzere ikiye ayrılmıştır. İdare tarafından, dersliklerde 12'den fazla mahpusun eğitim alacak olması durumunda sabah ve akşam olmak üzere ikiye bölünerek eğitim faaliyetlerine devam edildiği ve hasım mahpusların ayrı zamanlarda eğitim almasının sağlandığı belirtilmiştir.

66. Kurumda açık spor salonu olarak işlev gören bir üstü açık alan bulunmaktadır. İdare; Kurumun fiziki yetersizliği nedeniyle Kurumda kapalı spor salonu olmadığını, mahpusların haftada bir defa bir saat süreyle açık spor salonu olarak kullanılan alandan faydalandırıldığını belirtmiştir. Heyetimiz tarafından söz konusu alan ziyaret edilmiş; alanın yaklaşık iki havalandırma alanı büyüklüğünde ve zemininin beton olduğu, voleybol oynanacağı zaman file takılabildiği, futbol kalesi ve basket potasının olmadığı görülmüştür.

67. Kurumda vaiz tarafından 12 mahpusa Kuran'ı Kerim okuma ve hafızlık kursunun verildiği ayrıca Kurumda, 15 mahpusun da berberlik kursundan istifade ettiği öğrenilmiştir.

68. Görüşme yapılan mahpuslar, Kurumda açılacak kursların kendilerine bildirildiğini ve kurslara katılımı dilekçeyle talep ettiklerini, katılabildikleri Kuran'ı Kerim kursu ve berberlik kursu dışında ise Kurumda kurs olmadığını belirtmişlerdir. Kadın mahpuslar, bireysel olarak koşullarında ürettikleri el işleri ürünlerini satabilmelerinin kendilerine gelir sağlayacağını ifade etmiş ve bu amaçla Kurumda tekstil atölyesi gibi kursların açılmasını talep etmişlerdir. İdare tarafından, Kurumda; arıcılık kursu, ekmek üretimi, aşçılık, kalorifercilik ve zayıf akım tesisatçısı kurslarının açılmasının planlandığı ifade edilmiştir.

69. Kurumda, mahpusların dilekçe ile talepleri doğrultusunda süreli ve süresiz yayınlardan bedelini ödemek suretiyle yararlanabildiği, Kurum kantini aracılığı ile mahpuslar tarafından gazete satın alınabildiği gözlemlenmiştir.

70. Koşu ve odalarda bulunan televizyonlarda 24 televizyon kanalına erişim sağlanabildiği görülmüştür. Ziyaret edilen koşullarda mahpuslar tarafından televizyon kanallarının anket yoluyla belirlendiği ifade edilmiştir.

71. Kurumda, içerisinde 3.609 kitap bulunan 1 kütüphane mevcuttur. Kütüphanede Türkçe, Kürtçe, Gürcüce, Rusça, İngilizce ve Fransızca dillerinde roman ve hikâye kitapları ile Türkçe-İngilizce, Türkçe-Almanca, Türkçe-Gürcüce sözlükler bulunduğu görülmüştür. Ayrıca,

mahpuslar, 15 gün süreyle kütüphaneden 3 kitap ve kütüphanede bulunmayan kitaplar için ise İlçe Halk Kütüphanesinden 15 gün süreyle 3 kitap alabildiklerini ifade etmişlerdir. İdare tarafından ders kitapları, dini kitaplar ve hediye olarak gönderilen kitapların koğuşlara verildiği belirtilmiştir.

72. İdare tarafından Kurumda mahpuslardan 8'inin Açık Öğretim Ortaokuluna, 100'ünün Açık Öğretim Lisesine ve 7'sinin Açık Öğretim Fakültesine devam ettiği belirtilmiştir. Mahpusların, Kurum derslikleri ve konferans salonunu gibi yerlerde sınavlarına girebildikleri anlaşılmıştır.

H. Dış Dünya ile İletişim

73. Kurumda, 15 kapalı görüş odası bulunduğu ve odaların kullanıma uygun olduğu görülmüştür. Kurumda, açık görüşme alanı ise bulunmamaktadır. İdare, Kurumun fiziki yapısının yetersiz olması nedeniyle açık görüşme alanının olmadığını ancak açık görüşlerin konferans salonunda yapıldığını belirtmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, açık görüşlerin 45 dakika, kapalı görüşlerin 30 dakika olarak uygulandığını ifade etmiş ve kapalı görüş süresinin artırılmasını talep etmişlerdir.

74. Mahpuslar; mektup iletmede ve almada herhangi bir sorun olmadığını, 2-3 gün içerisinde mektuplarının kendilerine ulaştığını belirtmişlerdir.

75. Kurumda, Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) kapsamında mahpusların koğuşlarında görüntülü görüşme yapabilmesine imkân tanıyan cihaz bulunmamaktadır. Mahpuslar, Kurumda görüntülü görüşme yapılabilmesine imkân sağlanmasını talep etmişlerdir.

76. Kurumda 14 ankesörlü telefon vardır. Görüşme yapılan mahpuslar telefon görüşlerinin 10 dakika olduğunu ifade etmişlerdir. Çoğu mahpus, telefon görüşmeleri sırasında arıza yaşandığını belirtmişlerdir. Bazı mahpuslar arıza durumunda telefon görüşme haklarından faydalanmalarının telafi edilmediğini ileri sürmüşlerdir. İdare telefon sisteminde arıza olduğunu, Türk Telekom'a yazı yazdıklarını ama sorunun henüz çözülmediğini söylemişlerdir.

77. Kurumda 4 aile görüşme odası bulunmaktadır. Odalarda televizyon, yatak ve diğer eşyaların bulunduğu, acil çağrı butonlarının çalıştığı, odaların genel olarak kullanıma uygun ve hazır olduğu görülmüştür. Görüşme yapılan mahpusların çoğunluğu, eş görüşünden 8 ayda bir faydalanabildiklerini belirtmiş ve daha sık görüşme yapabilmeyi talep etmişlerdir.

78. Kurumda, 2 avukat görüş odası bulunmaktadır. Odaların ses yalıtımlarının iyi olduğu gözlemlenmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar, avukat görüşü konusunda sorun yaşamadıklarını dile getirmiştir.

79. Kurumda, 1 SEGBİS odası ve cihazı bulunmaktadır. Odada, günlük olarak 4-5 mahpusun görüşme gerçekleştirdiği öğrenilmiştir. Kurumda tek SEGBİS cihazı bulunması dolayısıyla aynı saatte birden fazla duruşma olabildiği ve çakışma sebebiyle hak kayıplarının yaşanabildiği belirtilmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

80. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kuruma Yönelik Tavsiyeler

81. Kurumda görevli personelin hizmet içi eğitim müfredatına insan hakları eğitimi, kişiler arası iletişim ile Birleşmiş Milletlerin İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi (İstanbul Protokolü) başta olmak üzere işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimlerin dâhil edilmesi,

82. Kurumda koğuş ve ortak alanların gerekli tamir ve tadilatlarının yapılması,

83. Koğuşlardaki kırık tuvalet ve banyo kapılarının tamir edilmesi ya da yenilenmesi,

84. Bölgenin nemli iklim koşulları, buna bağlı olarak çamaşır kurutmanın zorluğu dikkate alınarak kadın mahpusların giysilerinin kurutma işlemlerinin sağlanması için kurutma makinası temin edilmesi,

85. Her mahpusa giysi dolabı verilmesi, kırık dolapların tamir edilmesi ya da yenilenmesi, koğuşlara mutfak dolapları yapılması,

86. Yıpranmış durumda olan mahpus yataklarının talep edilmesi halinde yenileriyle değiştirilmesi,

87. Mahpuslara verilen battaniyelerin kalın ve kaliteli olmasının sağlanması,

88. Koşulların yatakhane kısımlarındaki lambaların gece uyku saatlerinde mahpusları rahatsız etmeyecek şekilde ayarlanması için gerekli tedbirlerin alınması,

89. Mahpusların haftalık daha fazla sıcak suya erişebilmesinin sağlanması⁷ ve gün içerisinde soğuk su kesintisinin oluşmaması için gerekli tedbirlerin alınması,

90. Kantinde kireç sökücü ve bulaşık süngeri gibi temizlik malzemelerinin satışının sağlanması, satışı yapılan hijyenik ped gibi ürünlerin çeşitlendirilmesi ve kantin ürün mevcudunun talepleri karşılayacak hale getirilmesi,

91. 40-45 gün arasında değiştiği tespit edilen güvenlik kamera kayıt sürelerinin imkân nispetinde artırılması, güvenlik kameralarının gece görüş özellikli olanları ile değiştirilmesi ve kamera odasında daimi olarak bir personelin bulundurulması,

92. Kuruma kabul sırasında detaylı arama yapılması durumunda mahpuslara tek kullanımlık arama önlüğü verilmesi,⁸

93. Kahvaltıda simit ve poğaçaya gibi ürünlere belirli aralıklarla yer verilmesi, yemek listelerinin diyetisyen görüşüne uygun olarak hazırlanması ve yemek çeşitliliğinin artırılması,

94. Hekim muayenelerinin hekim-mahpus mahremiyetini sağlayacak şekilde revirde gerçekleştirilmesi,

95. Revirdeki ilaçların düzenli olarak kontrol edilerek son kullanma tarihi geçmiş ilaçların gecikmeksizin imha edilmesi,

96. Kurumda, sinema, tiyatro, konser ve seminer gibi mahpuslara yönelik etkinliklerin artırılması,

⁷ “Her mahpusun yararlanabileceği, yeterli banyo ve duş yeri bulunur. Mahpusların iklim koşullarına uygun, mevsime ve coğrafi bölgeye göre genel sağlığa uygunluk için gerekli aralıklarda, ılık bir iklim varsa haftada en az bir kez banyo veya duş olanağı sağlanır.” (Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları, 70/175, 17/12/2015, Kural 16.).

⁸ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım” başlıklı 34’üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; “Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve bunun başka suretle tespitinin olanaksız olması durumunda, kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, detaylı olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir: a) (Değişik: RG-12/11/2021-31657-CK-4773/14 md.) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir.”

97. Kurumda açık ve kapalı spor salonları oluşturulmasına yönelik girişimlerde bulunulması, spor salonları açılıncaya kadar bu amaçla kullanılan spor alanının zeminine çim halı döşenmesi, futbol kalesi ve basket potası yerleştirilmesi,

98. Kurumda düzenlenen kurs sayısının artırılması, mevcut kurslara daha fazla mahpusun katılabilmesine imkân verilmesi ile planlanan arıcılık, ekmek üretimi, aşçılık, kalorifercilik ve zayıf akım tesisatçısı kurslarının açılması,

99. Kurumda kanuni alt sınırdan uygulanan kapalı görüş süresinin artırılması noktasında gerekli çalışmaların yapılması,⁹

100. Mahpusların telefon görüşmeleri sırasında telefon sisteminde yaşanan arızalar nedeniyle maruz kaldıkları hak kayıplarının telafi edilmesi hususları tavsiye edilmektedir.

2. Ordu İl Sağlık Müdürlüğüne Tavsiyeler

101. Ünye Devlet Hastanesinde yaşanan yoğunluk sebebiyle Kurum tarafından mahpuslar için randevu alımında yaşanan gecikmelerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması,

102. Ünye Devlet Hastanesinde bazı hekimlerin mahpus hastaları muayene etmekten imtina ettiği konusunun araştırılarak ilgililer hakkında gerekli işlemlerin yapılması, hususları tavsiye edilmektedir.

3. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

103. Kurumda kapasite üzerinde mahpus kabul edilmesi sebebiyle yaşanan kalabalıklaşma sorununun çözümüne dönük çalışmalar yapılması,

104. Kuruma yeterli sayıda SEGBİS cihazı temin edilmesi,

105. Kurumda ACEP kapsamında görüntülü görüşme imkânının sağlanması, hususları tavsiye edilmektedir.

⁹ 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlüyü ziyaret" başlıklı 83'üncü maddesi göre; "(1) Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir buçuk saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir. (...)."